

Overgangen

door Bert Zijlstra

Vaak komt het voor dat situaties, of omstandigheden die in meerdere opzichten wezenlijk van elkaar verschillen in elkaar kunnen overgaan. Water bijvoorbeeld komt voor in een vloeibare en een vaste vorm, die in elkaar kunnen veranderen. Ook bij de groei van bewustzijn hebben we te maken met dergelijke overgangen.

Wereldbeeld

Gedrag is gebaseerd op kennis en de manier waarop we wat we meemaken waarnemen en interpreteren. Kennis is het wereldbeeld dat we ons in de loop van ons leven hebben eigen gemaakt. Zo is er bijvoorbeeld een groot verschil tussen het wereldbeeld van iemand die gelooft in karma en reïncarnatie en iemand die dat niet doet. Bij het waarnemen spelen de mate waarin zowel 'het hoofd' als 'het hart' zich hebben ontwikkeld een grote rol. Met 'het hoofd' bedoelt men het intellect. 'Het hart' is het vermogen tot compassie, mededogen en het geven van liefde. 'Hoofd' en 'hart' ontwikkelen zich onafhankelijk van elkaar. Iemand kan een scherp en hoog ontwikkeld intellect hebben, waarmee feiten helder op een rijtje gezet kunnen worden, terwijl het hart nauwelijks tot ontwikkeling is gekomen. Dit zie je vaak, maar niet uitsluitend, bij mannen. Bij anderen bepalen de eigenschappen van het hart het gedrag, en spelen die van het hoofd een (soms zeer) ondergeschikte rol. Dit is vrij zeldzaam bij mannen, niet bij vrouwen.

Tegenstellingen

In hoe wij reageren op omstandigheden gaat het minder om wat er daadwerkelijk aan de hand is, als wel om de beleving daarvan. Hoe op gebeurtenissen wordt gereageerd, hangt ook af van gehanteerde normen en waarden, die voornamelijk bepaald worden door het niveau van bewustzijn. Veel mensen (voornamelijk mannen) zijn nog niet toegekomen aan de ontwikkeling van het hart. En als je het moet doen met alleen je intellect is je leven gevoelsarm en

je gedrag vaak egoïstisch, gewetenloos en (uiteraard) harteloos. Vooral in een zakelijke omgeving waar het boven alles gaat om geld verdienen, vind je dergelijke mensen in de top van grote organisaties. In de omgang kunnen deze mensen heel leuk en aardig doen. Ondanks het gevoelsarm zijn, kunnen ze soms zeer bevlogen praten over gevoelige onderwerpen, eenvoudig omdat ze intellectueel gezien de begrippen uitstekend begrijpen.

Bij veel vrouwen loopt de ontwikkeling van het hart vaak voor op die van het intellect. Als het hart dominant is zal in veel gevallen niet nuchter en zakelijk gereageerd worden op gebeurtenissen of omstandigheden. Zeker niet als het medemensen betreft waarmee een band is opgebouwd. Immers, het hart kent geen rede, het voelt 'alleen maar'. Dit betekent dat het verstand (intellect) en de objectieve waarneming op een relatief laag pitje staan. Dit tot verbaazing en verwarring van iemand die zo goed als volledig functioneert op zijn intellect. Rationele argumenten blijken niet of nauwelijks over te komen. Helemaal als het hart ver is ontwikkeld, kan er sprake zijn van situaties waarbij zelfs crimineel gedrag in liefde wordt geaccepteerd. Het komt voor dat er zoveel compassie en medegevoel is dat een vrouw trouwt met iemand waarvan ze weet heeft van zijn misdadig gedrag. Voor haar doet dergelijk gedrag er gevoelsmatig niet veel toe.

Verdergaande groei

Hoewel er op zich niets mis is met een scherp intellect of een in liefde overvloedig hart zijn de hierboven geschetste situaties verre van ideaal. In zijn jacht op het grote geld vernietigt de door het intellect gedreven persoon het milieu en veroorzaakt tegelijkertijd onnoemelijk veel leed bij de medemens. Een warm hart bagatelliseert en tolereert dergelijk gedrag gemakkelijk. En dekt het af met een prettig aanvoelende mantel der liefde. Beide gedragspatronen zijn het gevolg van een gestagneerde persoonlijke groei.

Door regelmatig de TM-techniek te beoefenen, vindt verdergaande groei plaats, waardoor zowel de eigenschappen van 'het hoofd' als die van 'het hart' volledig tot ontwikkeling komen. Maar alleen daarmee ben je er niet, want de tendensen die eerst aanwezig waren in twee verschillende personen zijn nu verenigd in een en dezelfde. Wat 'het hoofd' wil, wil 'het hart' niet, en andersom.*

Een derde element

Door de regelmatige beoefening van de TM-techniek wordt steeds meer en beter contact gemaakt met het transcendente, het tehuis van alle wetten van de natuur. Het zijn deze wetten die de verdergaande groei vorm geven. Door de groei aan moeder natuur over te laten stemmen we ons af op die natuurwetten. Dit betekent dat we van binnen uit, intuïtief gaan weten wat evolutionair is om te doen. Spontaan doen we dan dat wat goed is voor onszelf en ieder ander levend wezen. Door gevestigd te raken in het transcendente vindt er een integratie plaats van de tegengestelde invloeden van het volledig tot ontwikkeling gekomen 'hart' en 'hoofd'. De gewetenloze egoïst verandert zo in een gewetensvolle altruïst terwijl de vernietiger van de natuur zich transformeert tot beschermer van alles wat leeft.

* Zie de Bhagavad Gita. In de openingsverzen wordt het dilemma beschreven waarmee de boogschutter Arjuna geconfronteerd wordt. Familieleden van hem staan op het punt misdaden tegen de menselijkheid te begaan. Zijn intellect zegt hem dat te voorkomen door hen te doden. Maar zijn hart vloeit over van liefde en daardoor kan en wil hij dat niet doen. Een zeer groot aantal filosofen heeft een commentaar geschreven op de Bhagavad Gita. Opmerkelijk is dat het merendeel van die schrijvers het probleem waar Arjuna mee zit niet begrijpt.